

Хонаводаи намуна

Хислатҳои барҷастаи мардон ва занон

Аллоҳ таоло доир ба хислатҳои намунаи мардон ва заноне, ки меҳоҳанд дар дунё ва охират саодатманд ва хушбахт бошанд, таҳти сураи Аҳзоб, ояти 35 чунин нишонаҳоро зикр мефармояд:

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَّصِدِّقِينَ وَالْمُتَّصِدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

Матн:

«Иннал муслимийна вал-муслимат вал-муъминийна вал-муъминат вал-қонитийна вал-қонитат вас-содиқийна вас-содиқот вас-собирийна вас-собирот вал-хошиъийна вал-хошиъат вал-мутасаддиқийна вал-мутасаддиқот вас-соимийна вас-соимат вал-ҳафизийна фуруҷаҳум вал-ҳафизот ваз-закирийнал-лоҳа касийран ваз-закирот аъдаллоҳу лаҳум мағфиратан ва аҷран азийман».

Тарҷама:

Албатта мардони муслиму занони муслима (мусалмон) ва мардони муъмину занони муъмина (боимон) ва мардони мутеу занони мутеа (итоаткор) ва мардони содиқу занони содиқа (ростгӯ) ва мардони собиру занони собира (сабркунанда) ва мардони хошеу занони хошеа (фурӯтан) ва мардони мутасаддиқу занони мутасаддиқа (садақакунанда) ва мардони соиму занони соима (рӯзадоранда) ва мардони поқу занони поқдоман (нигаҳдори фарҷ) ва мардони бисёр зокири Илоҳӣ ва занони зокира (ёдкунандаи Худо) Аллоҳ барои ҳамаи онҳо мағфирату бахшоиш ва подоши азиме фароҳам кардааст.

Аллоҳ таоло дар ояти мазкур 10 хислат барои мардон ва занон ба тартиби зерин номбар мекунад:

1. **Ислом** - таслимшудагон.
2. **Имон** - боваркунандагон.
3. **Дуогӯ** - дуоқунандагон.
4. **Ростгӯ** - ростгӯяндагон.
5. **Собир** - сабркунандагон.
6. **Мутеъ** - итоаткунандагон.
7. **Инфоқгар** - инфоқкунандагон.
8. **Рӯзадор** - рӯзадорандагон.
9. **Афиф** - поқдоманон.
10. **Зокир** - ёдкунандагон.

Зане, ки ба унвони ҳамсар ва модар дар хонаводаи худ дорои сифати мазкур аст, ҳамон модарест, ки дар сухани Паёмбавр (с) омадааст: «**Биҳишт дар зери пой модарон аст**».

Вазоифи ҳамсар ва модари намуна нисбат ба фарзандон

Баъд аз адои вазифаи зан нисбат ба шавҳари худ, вазифаи муҳимтарини онҳо фарзанддорӣ аст. Ва аҳмияттарин масъулияти онҳо ба шарҳи зер аст:

1. Инъиқоди нутфа дар вақтҳое, ки некӯ аст.
2. Ҳангоми омезиш бо таҳорат буда ва масоили сафориш дар бораи омезишро риоят кунад.
3. Дар айёми бордорӣ бар риояти таҳорат ва ибодат мудовимат намояд.
4. Дар айёми бордорӣ аз чангу ҷидол бипарҳезад.
5. Дар айёми бордорӣ аз муоширати зиёд бо мардум дурӣ кунад ва бештар бо шавҳараш бошад.
6. Дар айёми бордорӣ ва даврони ширхорагии навзод аз луқмаи ҳаром ва машруботи олкулӣ дур бошад.
7. Баъд аз таваллуд илова бар гуфтани азон ва иқома, дар гӯши кӯдак ва додани ақиқаи кӯдак, дар ҳангоми ширдодан ба таҳорат бошад.
8. Дар номгузории фарзандон аз номҳое, ки ислом сафориш кардааст, истифода намояд.
9. Кӯдакро бо худ ба масочид ва маҷолисӣ динӣ бибарад ва андарз диҳад.

10. Худ намоз бихонад ва фарзандашро ҳам ба он сафориш кунад.
11. Агар фарзанд духтар аст, аҳмияти ҳиҷобро ба ӯ гӯшзад намояд ва нагузорад, ки бо либосҳои номуносиб дар кӯчаҳо барояд. Доир ба ҳиҷоб дар сураи Нур, 30 ва сураи Аҳзоб, 32 таъкид шудааст.
12. Барои таълим гирифтани Қуръон ба фарзандаш барномарезӣ кунад.
13. Дар айёми навҷавонӣ ва ҷавонӣ назорати комил бар муоширати фарзандаш дошта бошад.
14. Ба фарзандони худ муҳаббат кунад, то фиреби муҳаббатҳои фиребонаи дигаронро нахӯранд, аммо дар муҳаббатварзидан зиёдаравӣ нукунанд.
15. Худ ростгӯю мутавозеъ ва саховатманду хайрхоҳ ва ҳиҷобдору афиф ва амонатдору аҳли силаи раҳм ва амсоли инҳо бошад, то фарзандон низ онҳоро улғу гиранд.
16. Равишу оини шавҳардориро ба духтаронаш таълим диҳад.
17. Агар шахси мӯъмину хушахлоқе барои духтараш ба хостгорӣ омад, монеият нишон надиҳад.
18. Фарзандонашро ба издивоҷи ҳамшаҳни худашон бидиҳад. Дар сураи Нур, 26 чунин таъкид омадааст: **«Ват-тайибáти лит-таййибийна вал-хабисáти лил-хабийсийна».**
19. Духтарашро ба фосиқу фочир ва шаробхӯр ба шавҳар надиҳад.

Вазифаи занон нисбат ба шавҳар

1. Итоаткору фармонбардор будан аз шавҳар.
2. Хориҷ нашудан аз хона бидуни иҷозаи шавҳар.
3. Ҳар гоҳ шавҳар ба ӯ ниёз дошт, «**тамкин**» кунад.
4. Либос ва зоҳири худро биёрояд.
5. Асрори хонаро барои дигарон нақл накунад.
6. Бар ахлоқи бади шавҳараш сабр намояд.
7. Бо ахлоқи хуб бо шавҳараш рӯ ба рӯ шавад.
8. Дар зиндагӣ аҳли қаноат буда, беҳуда харч накунад.

Доир ба «**тамкин**» гирифтани мардон аз занонашон, Паёмбари акрам (с) чунин фармудаанд: Ҳар зане, ки шавҳараш ӯро барои ҳамбистар шудан садо бизанад ва ӯ таъхир кунад, то ин ки шавҳараш ба хоб биравад, он гоҳ то бедор шудани шавҳараш пайваста малоика ӯро лаънат кунанд.

Вазифаи шавҳари намуна

Бояд ҳамон даҳ хислате, ки дар сураи Аҳзоб ояти 35 зикр шудааст, касб карда бошанд, яъне ин нишонахро дошта бошанд: «**мусалмон будан**», «**имон доштан**», «**дуоқунанда будан**», «**ростгӯ будан**», «**сабрқунанда будан**», «**мутеи Худо будан**», «**инфоққунанда будан**», «**рӯзагиранда будан**», «**афифу покдоман будан**» ва «**аҳли зикр будан**», ки тамоми он асли куллиёти ахлоқи инсониятро ташкил медиҳад.

Вазоифи мардон

1. Интихоби ҳамсари шоиста барои худ.
2. Дурӣ аз инҳирофи ахлоқӣ қабл ва баъд аз издивоҷ.
3. Риояти сафориши ислом доир ба омезиши ҷинсӣ.
4. Кӯмак оиди риояти одоби валодат ва валия.
5. Муҳаббат ба фарзандон ва ҳамроҳӣ дар тафриҳот.
6. Истифода аз даромади ҳалол барои зиндагӣ.
7. Ошно кардани фарзанд бо омӯзаҳои мазҳабӣ.
8. Тарбияти фарзанд бар асоси тарбияти динӣ.
9. Таъкид ба хондани «**намоз**» барои фарзанд.
10. Назорати комил бар муоширати фарзандон.
11. Назорат бар истифодаи фарзанд аз расонаҳои савтию тасвирӣ ва истифода аз мусиқии ҳаром ва ширкат дар амалҳои инҳирофӣ.
12. Ҷиддият дар амри издивоҷи фарзанд.
13. Ҷиддият дар амри таълими Қуръон ва одобу русуми исломӣ, чун: Одоби хӯрдан, муошират, издивоҷ, тиҷорат, муомилот, омӯзонидани торихи ислом ва равишҳои саҳеҳи зиндагӣ.
14. Риоят намудани пӯшиш дар мавқеи ҳамбистарӣ.
15. Ширкат дар намози ҷумъа бо ҳамроҳи фарзандон.

Доир ба хондани «**намоз**» дар сураи Тоҳо, ояти 132 ба Паёмбари акрам (с) чунин дастур омадааст: «**Ваъмур аҳлака бис-салáти вастабир алайҳá**».

Ва ту аҳли байт ва хонаводаи худатро ба намоз хондан амр кун ва бар ин кор худат низ мудовимат намо.

Вазоифи шавҳари намуна

1. Таҳияи ниёзҳои ғизоӣ ва маскани ҳамсар.
2. Хушахлоқӣ намудан бо ҳамсари худ.
3. Хатогӣ ва иштибоҳоти ҳамсарро нодида гирифтани.
4. Шабҳо ҳамсари худро раҳо нагузоштан.
5. Ҳадди ақал чор моҳ як бор зан ҳаққи ҳамбистарӣ дорад, ба ин ҳаққи ӯ амал кардан.
6. Қисмате аз шабонарӯзро ба ҳамсар ихтисос додан.
7. Мутеи занаш набошад ва бар хузури занаш дар кӯчаҳо ҳассос бошад.
8. Ба ҳамсари худ «**фахрфурушӣ**» накардан.

Доир ба «**фахрфурушидан**» дар сураи Лукмон, ояти 18-19 чунин фармудааст: «**Ва лó тусаъир хаддака линнаси ва лó тамши фил-арзи мараҳан, инналлоҳа лó юҳиббу кулла мухталин фахур. Вақ-сид фий машйика вағзуз мин савтик, инна анкарал асвáти ласавтул ҳамийр**».

Ва ҳаргиз ба такаббур аз мардум руй барматоб ва дар замин бо кибру ғурур кадам бармадор, ки ҳамона Аллоҳ таоло мардуми мутакаббири худситоро дӯст надорад. Дар рафтор миёнаравӣ ихтиёр кун ва сухани ором гӯӣ, на бо садои баланд, ки мункару зишттарин садоҳо савти улоғ аст.

Сафоришоти ислом нисбат ба занон

1. Ба хубӣ занони худ муошират кардан. (Нисо, 19).
2. Барои ин ки маҷбур шаванд ва аз ҳаққи худ даст бардоранд, ба занҳои худ соатгирӣ накунад ва азият накардан. (Талоқ, 6 ва Нисо, 16).
3. Замоне, ки занон баччаҳои шуморо шир медиҳанд, метавонанд аз шавҳарашон музди ширро талаб кунанд. (Талоқ 6).
4. Ислом сафориш карда, ки барои ниғаҳдории авлод модарон сазовортаранд ва метавонанд духтарро аз кӯдакӣ то 7 солагӣ ва писарро то 10 солагӣ худашон бузург кунанд.
5. Бояд маҳри занро мард бидиҳад, ҳатто агар маҳрияи пӯсти гове пур аз сиккаи тилло буда бошад. (Нисо, 20).
6. Бояд мард нафақаи ҳамсарро бидиҳад. (Нисо, 25).
7. Дар сурати бурузи ихтилоф байни зану мард бояд як нафар аз фомили мард ва як нафар аз фомили зан ҷаласа бигиранд ва ихтилофи байни ин ду роҳал кунанд. (Нисо, 35).
8. Бояд мардон ба занонашон хушрафтори кунанд ва аз онҳо ҳифозат намоянд ва агар хостанд талоқ бидиҳанд ба онҳо зулм накарда ва ҳаққи онҳоро адо кунанд. (Бақара, 229).
9. Агар занон ба шавҳарашон хилофкорӣ карданд, нахуст насиҳат кунанд, агар боз тамкин накарданд, ҳамбистар нашаванд ва агар боз ҳам исён карданд, метавонанд (бо ҷӯби мисвок) бизананд. (Нисо, 34).

10. Тибқи ривоят аз Расули акрам (с) ба занон иҷозат дода шудааст, ки агар шавҳараш ба \bar{y} нафақа надод, беиҷозати \bar{y} ба андозаи хароҷот аз молаш бардорад.
11. Расули акрам (с) фармудаанд: Ҷиҳоди зан ҳиҷоб ва хуб шавҳардорӣ кардан аст. Ба ин хотир гуфтаанд: Зани бо тақво аз мардони бетақво бартарӣ доранд.
12. Дар аҳком ба занон сабуки додашудааст: иҷозати хӯрдани рӯза ба зани ҳомиладор, ё ширдиҳанда дар моҳи рамазон; масҷиди зан хонааш аст; нафақаи фарзандон бар мард аст.

Фарзандони намуна

Фарзандоне, ки бо волидайнӣ худ зиндагӣ мекунанд, бояд дорои вижагиҳои зерин бошанд, то битавонанд ба масъулиятҳои худ амал кунанд:

1. Эҳтироми падару модар.
2. Аҳмият додан ба зебоии ботин.
3. Тақлид аз улӯҳҳои намуна.
4. Дури аз маводҳои фосида, чун маводди муҳаддир.
5. Шитобидан дар издивоҷ.
6. Нақши фарзандон дар парвариши ҳисси мазҳабӣ.
7. Арзиш қоиш шудан барои илму дониш.
8. Истифода аз фурсатҳо.
9. Пайравӣ аз фарҳанги исломӣ.
10. Ташҳиси қаҳрамонони дурӯғин аз ростин.
11. Дури кардан аз инҳирофот, чун чашм чаронӣ ва

Тафовутҳои руҳияи зан ва мард

Равоншиносон барои ташхиси фарқиятҳои мард ва зан, чунин нишонаҳоро зикр кардаанд:

1. Барои мард хуш нест, ки дар назди як зане, ки дӯст медорад умр ба сар барад, аммо ҳеҷ лаззате барои зан болотар аз ин нест, ки ҳамеша дар канори як марди мавриди алоқааш умр ба сар барад.
2. Мард дилаш меҳаҳад ҳар рӯз ба ҳамон ҳолати ҳамешагӣ боқӣ бимонад, аммо як зан меҳаҳад ҳамеша мавҷуди тозае бошад ва ҳар субҳ бо қиёфаи тозатаре бархезад.
3. Беҳтарин ҷумлае, ки мард ба зане бигӯяд, чунин аст: «**Ман туро дӯст дорам**». Вале зеботарин ҷумлае, ки зан ба марди мавриди алоқааш бигӯяд, чунин аст: «**Ман бо ту ифтихор дорам**».
4. Агар марде дар даврони зиндагиаш бо чандин маъшуқа умр ба сар бурда бошад, ба назари занони дигар марди ҷолиби таваҷҷуҳ меояд. Аммо мардон аз зане, ки беш аз як мард дар зиндагиаш вучуд дошта бошад, бадашон меояд.
5. Мардҳо вақте, ки пир мешаванд, эҳсоси бадбахтӣ мекунанд, чун такагоҳи худашон (масалан, касбу кор ва ё фаолиятшон)-ро аз даст додаанд. Аммо занон эҳсоси ризоият мекунанд, чун беҳтарин чизҳоро аз назари худашон ба даст овардаанд (масалан, як хона ва чандин неваро ...).

6. Хушбахтӣ аз назари мардҳо ба даст овардани мақом ва шахсияти қобили эҳтиром дар миёни мардум аст. Аммо хушбахтӣ барои як зан, ба даст овардани дили як мард ва нигоҳдории ӯ барои тамоми умр аст.
7. Мард ҳамеша мехоҳад, ки зани мавриди алоқаашро ба дин ва миллияти худ дароварад. Аммо барои як зан ҳамонқадар, ки таъғир додани номи хонаводагиаш пас аз издивоҷ осон аст, иваз кардани дин ва миллияташ низ ба хотири марде, ки дӯсташ дорад, осон аст.

Сана: 10.10.2018